

NOTAT

Til: **Forretningsudvalget**

Opgang Blok E
Afsnit 1. sal
Telefon 38 66 50 00
Direkte 21122634
Mail oekonomi@regionh.dk

Web www.regionh.dk

EAN-nr: 5797001476515
CVR/SE-nr: 30113721
Journal nr.: njjn

Dato: 18. maj 2017

Sociale klausuler

Regionsrådet i Region Hovedstaden har flere gange forholdt sig til regionens anvendelse af sociale klausuler i regionens kontraktforhold. Når der tales om sociale klausuler kan det dels dreje sig om anvendelse af klausuler vedrørende løn- og arbejdsvilkår (arbejdsklausuler), dels om klausuler, som har til formål at sikre flere praktikanter tilknyttet opgaver for regionen (praktikpladsordningen) og endelig klausuler med henvisning til overholdelse af internationale konventioner om fx menneskerettigheder og miljø.

Praktikpladsordningen

I februar 2011 besluttede regionsrådet at påtage sig et ansvar for at understøtte de nationale intentioner om at skabe flere praktikpladser, og at dette bl.a. skal ske gennem krav om praktikpladser i forbindelse med udbud af bygge- og anlægsopgaver, der opfylder visse betingelser. I lighed med Københavns og Århus Kommuner samt Region Syddanmark iværksættes tiltaget, når følgende forhold ved udbuddet er opfyldt:

- Opgaven skal have en varighed, som er på mindst 6 måneder.
- Lønudgiften skønnes at være på mindst 4 mio. kr. og/eller den samlede opgave overstiger 10 mio. kr..
- Opgaven har et fagligt indhold, som giver mulighed for at beskæftige praktikanter.

Vurderinger af ovenstående forhold sammenholdes med en konkret vurdering i hvert enkelt udbud, herunder markedsmæssige forhold, opgavens kompleksitet, evt. mangel på praktikanter osv.. Kravet om praktikpladser har således siden 2011 været indarbejdet i regionens kontrakter på bygge- og anlægsområdet og efterfølgende også i forhold til relevante tjenesteydelseskontrakter, som udbydes via regionens indkøbsfunktion.

Arbejdsklausuler og kædeansvar

Siden regionens dannelse har der i regionens bygge- og anlægskontrakter været indeholdt bestemmelser om, at entreprenører skal sikre egne medarbejdere og underentreprenører (kædeansvar) løn – og ansættelsesvilkår i henhold til bestemmelsen i ILO-konvention nr. 94. Regionsrådet har et par gange forholdt sig til spørgsmålet om ar-

bejds klausuler i regionens bygge- og anlægskontrakter herunder kædeansvar, sanktionsbestemmelser og opfølgning, senest i juni 2014, hvor det nuværende regionsråd vedtog konkrete tilpasninger af klausulens udformning primært med fokus på sanktionsbestemmelserne.

For så vidt angår kædeansvar er dette vilkår siden 2011 indarbejdet i alle standardkoncepter for kontrakter vedrørende byggesager i Region Hovedstaden. Kædeansvarsbegrebet svarer i Region Hovedstadens entreprisekontrakter til den gængse opfattelse i byggebranchen, hvor bygherrens direkte kontraktpart (entreprenør) er ansvarlig for underentreprenørens overholdelse af arbejdsklausuler som formuleret i ILO konvention nr. 94. Det er således ikke bygherren selv (fx det enkelte hospital), der er ansvarlig for underentreprenørers overholdelse af de sociale klausuler, men den entreprenør, som bygherren har indgået kontrakt med. Tilsvarende gælder praktikantkravet, som stilles til kontraktparten. Det er så dennes ret og pligt at sikre antallet af praktikanter leveret uanset om kontraktparten udfører opgaven selv eller om opgaven løses via underentreprise.

Endelig skal det oplyses, at Region Hovedstaden i august 2016 har vundet en sag ved Klagenævnet for Udbud, hvor Dansk Byggeri var uenig i lovligheden i regionens Arbejdsklausuler, primært kædeansvaret.

Anvendelse af kædeansvar og sociale klausuler indenfor miljø- og trafikområdet
På miljø- og trafikområdet indgås kontrakter om såvel tjenesteydelser som bygge- og anlægssopgaver. Hovedparten af de kontrakter, der indgås, er kategoriseret som tjenesteydelser. Disse kontrakter rummer ingen "driftselementer", ligesom aftalerne typisk ikke beløber sig til mere end max 1-2 mio. kr.. På enkelte opgaver anvendes der desuden rammeaftaler.

Oprensningsprojekterne er bygge- og anlægssopgaver, med hovedvægten på anlægsarbejder. De aftaleparadigmer med sociale klausuler, som regionen bruger på byggesagerne gælder for såvel byggeri som anlægsarbejder, og kan derfor også benyttes på oprensningsprojekterne. Der anvendes årligt et tocifret millionbeløb til kortlægning og videregående undersøgelser på jordforureningsområdet.

Sociale klausulers betydning for prisdannelsen

Der er administrationen bekendt ikke lavet undersøgelser om, hvorvidt sociale klausuler, herunder krav om ordnede løn- og ansættelsesvilkår og praktikantkrav, giver en anden prisdannelse end kontrakter uden disse vilkår. Sociale klausuler har dog været anvendt i offentlige kontrakter gennem mange år, så markedet har antageligt indrettet sig herpå.